

Brüssel, 22. veebruar 2021
(OR. en)

6326/21

COHOM 32
COPS 62
CONUN 15
COASI 24
MAMA 28
COEST 44
COAFR 51
DEVGEN 30
CFSP/PESC 152

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	22. veebruar 2021
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järelused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2021. aastal

Delegatsioonidele edastatakse nõukogu järelused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2021. aastal, mille nõukogu kiitis heaks oma 22. veebruaril 2021 toimunud 3785. istungil.

**Nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel
2021. aastal**

1. EL on pühendunud sellele, et austada, kaitsta ja järgida inimõigusi, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet ning toetab ühtsena ÜRO inimõiguste süsteemi, mis on liidu välistegevuse nurgakivi. Ülemaailmse inimõiguste süsteemi edendamine on kesksel kohal ELi kohustuses tugevdada mitmepoolsust ning ELi juhtrollis reeglitel põhineva rahvusvahelise korra toetamisel. **Kuna COVID-19 pandeemia** süvendab olemasolevat ebavõrdsust ja mõjutab ebaproportsionaalselt haavatavas olukorras olevaid inimesi, kohustub Euroopa Liit tagama, et kõik inimõigused, sealhulgas naiste ja tütarlaste inimõiguste täielik kasutamine, ning puuetega inimeste, eakate ja laste õigused on jätkuvalt pandeemiale reageerimise ja ülemaailmse taastumise keskmes. EL toetab ÜRO peasekretäri üleskutset tegutseda inimõiguste nimel ja tema juhtrolli inimõiguste seadmisel COVID-19-le reageerimise keskmesse.
2. EL jätkab inimõiguste olukorra jälgimist kogu maailmas ning **mõistab jätkuvalt hukka inimõiguste rikkumised** kõikjal, kus need toime pannakse, kasutades selleks kõiki vahendeid, sealhulgas kogu maailmas rakendatavat inimõiguste rikkujate vastast ELi sanktsioonirežiimi, kinnitades samas, et inimõigused on universaalsed, jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud. EL kutsub riike ja valitsusväliseid osalejaid üles inimõiguste rikkumisi ära hoidma ja neile reageerima ning võtma viivitamata meetmeid nende lõpetamiseks, edendades õiglust, vastutust ja võitlust karistamatuse vastu.
3. EL toetab täielikult **ÜRO inimõiguste ülemvoliniku ja tema büroo** tööd ja volitusi ning kutsub kõiki riike üles austama tema sõltumatust, tegema koostööd tema volituste tõhusaks täitmiseks ning tagama piisava rahastamise. EL jätkab partnerluste loomist, et tegeleda ÜRO inimõiguste samba pideva alarahastamise probleemiga. EL rõhutab, et inimõigusi ei tohiks kasutada manipuleerimiseks ja et aruteludel tuleks tugineda rangelt faktidele.

4. EL **kasutab** jätkuvalt **kõiki olemasolevaid vahendeid**, et täita oma inimõigustealaseid kohustusi, sealhulgas ÜRO Inimõiguste Nõukogu, ÜRO Peaassamblee, ÜRO Julgeolekunõukogu ja muude asjakohaste foorumite raames, mis on kooskõlas ELi aluslepingute ja ÜRO põhikirjaga. Ta käsitleb olukorda kolmandates riikides ja määrab tegevussuuna olulistest temaatilistest küsimustes. EL jätkab **inimõiguste nõukogu tugevdamist**, sealhulgas tugevdades New Yorgi ja Genfi vahelist sidet ning tunnustades selle ainulaadset rolli ja lisaväärtust. Ta tuletab meelde, et kõik ÜRO liikmed, eelkõige inimõiguste nõukogu liikmed, peaksid järgima kõrgeimaid inimõiguste standardeid ning tegema täielikku koostööd inimõiguste nõukogu ja selle mehhanismidega. EL osaleb aktiivselt **lepingute järelevalveorganite süsteemi läbivaatamise** protsessis ning kordab oma kindlat tahet tugevdada süsteemi tõhusust ja tulemuslikkust, säilitada lepingute järelevalveorganite terviklikkus ja sõltumatus ning püüab jätkuvalt tugevdada õiguste omajate kaitset. **EL kaitseb ja toetab jätkuvalt** ÜRO inimõiguste süsteemi oluliseks osaks olevate **erimenetluste** sõltumatust ja nende menetluste **raames tehtavat tööd**. EL kutsub jätkuvalt kõiki riike üles ühinema **inimõigustealaste lepingutega** ning täielikult rakendama nende sätteid riiklikul tasandil. EL pühendub jätkuvalt karistamatuse vastasele võitlusele, toetades vankumatult Rahvusvahelist Kriminaalkohut, ning kutsub üles Rooma statuudi üldisele ratifitseerimisele ja täielikule koostööle Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga.

5. **EL kinnitab oma toetust inimõiguste kaitsjatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele** ning pühendub jätkuvalt nii ennetavate kui ka reageerivate vahendite tõhustamisele, et kaitsta inimõiguste kaitsjaid, eelkõige naissoost inimõiguste kaitsjaid ning neid, kes tegelevad maaomandiga seotud õiguste, keskkonna, põlisrahvaste õiguste, vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste, LGBTI-inimeste õiguste ja töötajate õigustega, ning samuti kõiki muid haavatavas olukorras olevaid inimõiguste kaitsjaid. EL mõistab jätkuvalt karmilt hukka inimõiguste kaitsjate ähvardamise, ründamise ja tapmise. EL pöörab erilist tähelepanu inimõiguste kaitsjatele, kes kannatavad kättemaksu all pärast koostööd ÜRO süsteemiga, ning toetab jätkuvalt tööd, mida teeb sellega seoses ÜRO peasekretäri asetäitja inimõiguste küsimuses. EL suurendab oma toetust kodanikuühiskonna jaoks soodsa keskkonna loomisele ning on jätkuvalt vastu kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemissuutlikkust piiravate ebaproportsionaalsete haldus- ja õiguspiirangute kehtestamisele, mille hulka kuuluvad karistuslikud registreerimissüsteemid ja piirangud rahastuse saamisele või halduspiirangud organisatsioonide registreerimisele.
6. EL edendab ja suurendab jõuliselt rahvusvahelisi jõupingutusi, et tagada **sooline võrdõiguslikkus**, kõigi inimõiguste täielik kasutamine kõigi naiste ja tütarlaste poolt ning naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamine, kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega. EL kasutab iga kord kõigil asjakohastel foorumitel, sealhulgas ÜRO naiste staatuse komisjonis, võimalust kinnitada nende kohustuste täielikku kehtivust. EL jätkab tööd, et edendada soolise võrdõiguslikkuse küsimuse integreerimist ÜRO inimõigustealaste foorumite töösse.

7. EL kohustub jätkuvalt edendama, kaitsma ja järgima kõiki inimõigusi ning rakendama täies ulatuses ja mõjusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ning nende läbivaatamiskonverentside tulemusi. Samuti on selles vallas ELi tähelepanu all endiselt **seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused**. Seda silmas pidades kinnitab EL taas oma kindlat tahet edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üldine juurdepääs igakülgselt kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.
8. EL jätkab igasuguse seksuaalse ja **soolise vägivalla**, sealhulgas koduvägivalla ennetamist ja selle vastu võitlemist ning võtab toimepanijad vastutusele, sealhulgas naiste ja tütarlaste vastase vägivalla kaotamise eest vastutava ELi juhitava sõprade rühma kaudu. EL kordab vajadust kaasata mehi ja poisse soolise vägivalla ja soolise ebavõrdsuse kaotamisse, võideldes diskrimineerivate sotsiaalsete normide ja sooliste stereotüüpide vastu. EL jätkab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 ja sellega seotud naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamist, eesmärgiga saavutada naiste täielik ja võrdne osalemine ning soolise perspektiivi integreerimine kõikidesse rahu ja julgeoleku aladesse algatustesse.

9. EL jätkab kõigi laste, eelkõige haavatavas olukorras olevate laste kõigi õiguste edendamist ja kaitsmist, järgides täielikult ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokollide¹ üldiseid põhimõtteid ja sätteid. EL teeb tihedat koostööd ÜROga, eelkõige relvakonfliktidest mõjutatud laste küsimustega tegeleva ÜRO peasekretäri eriesindajaga ning laste vastu suunatud vägivalla küsimustega tegeleva ÜRO peasekretäri eriesindajaga. **Lapstööjõu kasutamise kaotamise rahvusvahelise aasta 2021** raames edendab EL algatusi, mis aitavad kaasa igasuguse lapstööjõu kasutamise ja sunniviisilise töö kaotamisele kogu maailmas, ning toetab rahvusvahelist tööorganisatsiooni rakendamistegevuses.
10. EL on jätkuvalt **kindlalt vastu igasugusele diskrimineerimisele**, sealhulgas soo, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, usu või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse ja/või soolise identiteedi alusel. EL kordab oma pühendumust võrdsusele ja mittediskrimineerimisele ning sellele, et kõigil inimestel oleks õigus kasutada kõiki inimõigusi ja põhivabadusi. EL teeb järjepidevalt ja konstruktiivselt koostööd ÜRO volitatud isikutega, keskendudes vägivalla ja igasuguse diskrimineerimise vastu võitlemisele, ning toetab ÜRO sellealast jätkuvat tööd.
11. EL jätkab ÜROga konstruktiivset koostööd, mille eesmärk on võidelda rassismi, rassilise diskrimineerimise, ksenofoobia ja sellega seotud sallimatuse vastu kogu maailmas, et tagada rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvahelise konventsiooni täielik ja tõhus rakendamine, eelkõige **Durbani deklaratsiooni ja tegevusprogrammi vastuvõtmise 20. aastapäeva** kontekstis. EL rõhutab jätkuvalt vajadust ühtlustada ja tõhustada Durbani deklaratsiooni ja tegevusprogrammi erinevaid olemasolevaid järelevalvemehhanisme.

¹ Kõik ELi liikmesriigid ei ole ratifitseerinud kõiki lapse õiguste konventsiooni vabatahtlikke protokolle.

12. EL on jätkuvalt pühendunud **usu- ja veendumusvabaduse** edendamisele ja kaitsmisele. EL mõistab hukka mis tahes isiku vastu suunatud või mis tahes isiku poolt toime pandud usutunnistusest või veendumustest tingitud diskrimineerimise, sallimatuse, vägivalla ja tagakiusamise. EL edendab ja kaitseb igauhe õigust omada või mitte omada usku või veendumusi, vältedada või muuta oma usku või veendumusi, mõistes samal ajal hukka usust taganemise kriminaliseerimise ja pühaduse teotust käsitlevate seaduste väärkasutamise. EL edendab ja kaitseb õigust väljendusvabadusele ning toetab religioonide vahelist dialoogi kui tõhusat vahendit inimõiguste edendamiseks. EL toetab ÜRO jõupingutusi konfliktide ennetamisel, lepitamisel ja vahendamisel, sealhulgas panustades jõupingutustesse kaitsta usupärandit, austades samas täielikult inimõigusi.
13. EL kutsub jätkuvalt kõiki riike üles austama, kaitsma ja järgima **vähemuste**, sealhulgas rahvus-, etniliste, usu-, ja keelevähemuste **hulka kuuluvate inimeste inimõigusi**. EL on vastu igasugusele vägivalla või vaenu õhutamisele ning vihakõnele nii internetis kui ka mujal, säilitades samal ajal täieliku õiguse arvamus- ja väljendusvabadusele. EL väljendab endiselt muret vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste jätkuvate rikkumiste pärast, sealhulgas Kamerunis, Myanmaris/Birmas, Pakistanis, Venemaa Föderatsioonis ja Ida-Ukraina piirkondades, mis ei ole praegu Ukraina valitsuse kontrolli all. Krimmi Autonoomse Vabariigi ja Sevastopoli linna Venemaa Föderatsiooni poolt ebaseadusliku annekteerimise kontekstis kutsub EL Venemaa ametivõime jätkuvalt üles austama kõigi inimeste, sealhulgas etnilistesse, rahvus- ja usuvähemustesse kuuluvate isikute õigusi. EL jätkab sügava murega olukorra jälgimist Xinjiaangi Uiguuri autonoomses piirkonnas Hiinas, pöörates erilist tähelepanu suurele poliitiliste ümberõppelaagrite võrgustikule, ulatuslikule järelevalvele ning usu- ja veendumusvabaduse süsteemsele piiramisele ning teadetele uiguuride ja teiste vähemuste hulka kuuluvate isikute vastu suunatud sunniviisilise töö ja sunniviisilise sündivuskontrolli kohta. EL kutsub jätkuvalt üles austama väljendusvabadust, kultuurilist mitmekesisust ning usu- ja veendumusvabadust, eelkõige Xinjiaangi Uiguuri autonoomses piirkonnas, Tiibeti autonoomses piirkonnas ja Sise-Mongoolia autonoomses piirkonnas.

14. EL jätkab ÜRO **põlisrahvaste** õiguste deklaratsiooni edendamist ning osaleb aktiivselt foorumitel, kus arutatakse põlisrahvaste õigusi. EL jätkab jõupingutusi, et edendada põlisrahvaste esindajate ja institutsioonide osalemist asjaomastes ÜRO organites neid mõjutavates küsimustes.
15. EL tugevdab **inimõiguste ja keskkonna** seotust ning toetab meetmeid, et tegeleda tõsise mõjuga, mida kliimamuutused, elurikkuse vähenemine ja keskkonnaseisundi halvenemine avaldab inimõiguste, sealhulgas puhta joogivee ja sanitaartingimustega seotud inimõiguste täielikule kasutamisele. Lisaks rõhutab EL, kui oluline on tagada keskkonnainfo kättesaadavus, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemine ning õigus neis asjus kohtu poole pöörduda. EL kutsub jätkuvalt riike üles suurendama oma ambitsioonikust ning kiiresti täitma Pariisi kokkuleppes ja muudest mitmepoolsetest keskkonnalepingutest tulenevad kohustused. EL jätkab aktiivset osalemist inimõigusi ning kliima ja keskkonna vahelist seost käsitlevates ÜRO resolutsioonides, samuti käimasolevates, õigust tervislikule keskkonnale käsitlevates aruteludes, ning kinnitab taas oma kindlat pühendumust ÜRO asjakohastele volitustele.
16. EL on kindlalt otsustanud viia Euroopas ja kogu maailmas ellu ÜRO **kestliku arengu** tegevuskava aastani 2030. EL edendab inimõigustel põhinevat lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki inimõigusi, sealhulgas kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, ning mis on kõigi kestliku arenguga seotud algatuste keskmes. EL kordab oma seisukohta, et õigus arengule põhineb inimõiguste universaalsusel, jagamatusel, omavahelisel seotusel ja üksteisest sõltuvusel ning et üksikisikud on arenguprotsessi kesksed osalised ja edasiviijad.

17. EL jätkab aktiivset tegevust ÜRO foorumitel, et suurendada teadlikkust **uute ja kujunemisjärgus digitehnoloogiate** mõjust inimõigustele. EL rõhutab jätkuvalt, et inimõigused kehtivad nii internetis kui ka väljaspool seda, toetab avatud, vaba ja turvalist interneti, kaitseb õigust eraelu puutumatusele ja andmekaitsele, tegeleb meelevaldse ja massilise jälgimise küsimusega, võideldes samas aktiivselt internetiühenduse katkestamise, internetitsensuuri, vihakõne, väärinfo ja küberkuritegevuse vastu, tegutsedes täielikus kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega. EL edendab inimõigustel põhinevat lähenemisviisi tehisintellekti kavandamisele, arendamisele, kasutuselevõtule, hindamisele ja kasutamisele. EL jätkab aktiivset osalemist ÜRO peasekretäri digikoostöö tegevuskava rakendamisel ning teeb koostööd inimõiguste nõukoguga enne inimõiguste nõukogu nõuandekomitee inimõigusi ja tehnoloogiaid käsitleva aruande avaldamist. EL edendab meedia- ja infopädevust, mis on peamised pikaajalised meetmed väärinfo vastu võitlemiseks.
18. EL kutsub jätkuvalt kõiki riike üles tagama **demokraatlike institutsioonide** nõuetekohane toimimine, **õigusriigi**, hea valitsemistava põhimõtete ja kohtusüsteemi sõltumatuse **austamine** ning võitlema karistamatuse ja ebavõrdsuse vastu. EL kutsub riike tungivalt üles austama õigust osaleda sisuliselt ühiskonnaelus, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadust ning arvamus- ja väljendusvabadust internetis ja mujal. EL mõistab jätkuvalt karmilt hukka ähvardused ja rünnakud ajakirjanike, blogijate ja teiste meediatöötajate vastu. EL tuletab jätkuvalt meelde riikide kohustust tagada, et nende riigisisised õigusaktid, poliitika ja meetmed on kooskõlas nende kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest, ning tagada arvamus- ja sõnavabaduse järgimine. EL pöörab jätkuvalt suurt tähelepanu riigi suurenenud kontrollile veebiruumi üle ja võitleb selle vastu. EL jätkab demokraatlike protsesside kaitsmist ja edendab meetmeid desinformatsiooni vastu.

Kõik COVID-19 pandeemia tõttu kehtestatud piirangud peaksid olema kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega. EL jätkab tõsise murega inimõiguste olukorra tähelepanelikku jälgimist Aserbaidžaanis, Bahreinis, Bangladeshis, Burundis, Egiptuses, Eritreas, Ekvatoriaal-Guineas, Filipiinidel, Haitis, Iraanis, Kambodžas, Komooridel, Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, Malis, Nicaraguas, Saudi Araabias, Somaalias, Sri Lankal, Tadžikistanis, Tansaania, Tšaadis, Türgis, Türkmenistanis, Valgevenes, Venemaa Föderatsioonis, Venemaa Föderatsiooni poolt ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomses Vabariigis ja Sevastopoli linnas, Ida-Ukraina piirkondades, mis ei ole praegu Ukraina valitsuse kontrolli all, Venezuelas, Vietnamis ja Zimbabwes. EL kutsub Valgevenet jätkuvalt üles lõpetama ülemäärase jõu kasutamise rahumeelsete meeleavaldajate vastu ning vabastama kõik meelevaldselt kinni peetud isikud. EL on sügavalt mures Myanmaris/Birmas valitseva olukorra pärast. EL nõuab jätkuvalt kõigi sõjaväelise riigipöördega seoses kinni peetud isikute viivitamatut vabastamist, seadusliku tsiviilvalitsuse taastamist ning inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtte austamist. EL kutsub Pekingi ametivõime ja Hongkongi valitsust jätkuvalt üles austama kooskõlas Hongkongi põhiseaduse ja Hiina rahvusvaheliste kohustustega Hongkongis õigusriigi põhimõtet, inimõigusi, demokraatlikke põhimõtteid, sõltumatut kohtusüsteemi ja ulatusliku autonoomiat. EL väljendab jätkuvalt tõsist muret opositsiooni, kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate ja sõltumatute esindajate tegutsemisruumi pideva ahenemise pärast Venemaa Föderatsioonis.

19. EL on jätkuvalt vastu **surmanuhtluse** kasutamisele mis tahes olukorras. Ta julgustab surmanuhtluse kaotanud riike ratifitseerima kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti surmanuhtluse kaotamist käsitleva teise fakultatiivprotokolli. EL mõistab hukka surmanuhtluse kohaldamise ja kutsub üles viimaseid riike, kus endiselt kohaldatakse surmanuhtlust, seda kaotama või vähemalt kehtestama surmanuhtluse täieliku ja seadusliku kaotamise esimese sammuna moratooriumi ning julgustab riike, kus moratoorium on kehtestatud, astuma samme surmanuhtluse täieliku kaotamise suunas.

20. EL mõistab jätkuvalt hukka **piinamise** ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise või karistamise laialdase kasutamise kogu maailmas, mida COVID-19 pandeemia süvendab, ning püüdleb kõikjal maailmas selle kaotamise poole. EL edendab jätkuvalt jõupingutusi selleks, et piinamisvaba kaubanduse liidu raames keelata selliste kaupadega kauplemist, mida kasutatakse surmanuhtluse täideviimiseks ja piinamiseks. Sellega seoses jälgib EL jätkuvalt suure murega arvukaid teateid piinamise ja väärkohtlemise kohta, eriti Burundis, Venemaa Föderatsioonis (eelkõige Tšetšeenia Vabariigi territooriumil), Venemaa Föderatsiooni poolt ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomses Vabariigis ja Sevastopoli linnas, Ida-Ukraina piirkondades, mis ei ole praegu Ukraina valitsuse kontrolli all, Egiptuses, Jeemenis, Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, Iraanis, Liibüas, Lõuna-Sudaanis, Myanmaris/Birmas, Nicaraguas, Pakistanis, Saudi Araabias, Süürias ja Venezuelas. EL on jätkuvalt tõsiselt mures väidetavate meelevaldse kinnipidamise, väärkohtlemise ja piinamise juhtumite pärast Hiinas ning kutsub ametivõime üles neid põhjalikult uurima. EL mõistab jätkuvalt hukka piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise arvukad juhtumid Valgevene vanglates ja kinnipidamiskeskustes ning nõuab jätkuvalt täielikku ja läbipaistvat uurimist.

21. EL kutsub kõiki riike jätkuvalt üles järgima **rahvusvahelist humanitaarõigust** ja inimõigustealast õigust ning võimaldama humanitaarabi täieliku, õigeaegse ja takistusteta kohaletoimetamise kogu riigis abi vajavale elanikkonnale ning humanitaarabi- ja meditsiinitöötajate tõhusa kaitse. EL kutsub relvakonfliktide osapooli jätkuvalt tungivalt üles võtma kõiki vajalikke meetmeid, et kaitsta tsiviilisikuid, eelkõige naisi ja tütarlapsi. Sellega seoses jälgib EL jätkuvalt tähelepanelikult olukorda Venemaa Föderatsiooni poolt ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomses Vabariigis ja Sevastopoli linnas ning Ida-Ukraina piirkondades, mis ei ole praegu Ukraina valitsuse kontrolli all, Etioopias, Saheli piirkonnas, Myanmaris/Birmas, Afganistanis, Kesk-Aafrika Vabariigis, okupeeritud Palestiina aladel, kus Iisraelil on kohustusi rahvusvahelise humanitaarõiguse alusel, Liibüas, Jeemenis ning Süürias, kus kõik konfliktiosalised on jätkuvalt kohustatud austama ja järgima rahvusvahelist humanitaarõigust. EL kutsub jätkuvalt üles tagama ÜRO ja inimõigustealastele mehhanismidele tingimusteta ja piiramatult juurdepääs kõikidele territooriumitele, piirkondadele ja konfliktipiirkondadele, sealhulgas Gruusia separatistlikes piirkondades Abhaasias ja Lõuna-Osseetias, Venemaa Föderatsiooni poolt ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomses Vabariigis ja Sevastopoli linnas ning Ida-Ukraina piirkondades, mis ei ole praegu Ukraina valitsuse kontrolli all. EL kutsub Mägi-Karabahhi konflikti osapooli jätkuvalt üles järgima rahvusvahelist humanitaarõigust. EL toetab jätkuvalt tõendite ja dokumentide kogumist kõigi rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste ning rahvusvahelise inimõigustealase õiguse rikkumiste kohta, et alustada nende toimepanijate suhtes uurimist ja nad vastutusele võtta. EL toetab jätkuvalt selliseid mehhanisme nagu ÜRO mandaadiga uurimiskomisjonid ja rahvusvahelised mehhanismid, et teha ettevalmistusi raskete kuritegude toimepanijate vastutusele võtmiseks.

22. EL toetab inimõiguste põhimõtteid seoses **pagulaste**, riigisiseste põgenike ja rändajatega, pöörates erilist tähelepanu lastele, naistele ja teistele haavatavas olukorras olevatele isikutele. ELi terviklikus lähenemisviisis rändeküsimusele keskendutakse jätkuvalt ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega tegelemisele, riikide toetamisele rände haldamisel, rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajate ja inimkaubitsejate ärimudelite lõhkumisele, Euroopa välispiiride paremale haldamisele ja seaduslike võimaluste pakkumisele, austades samas täielikult riikide pädevusi ja võttes nõuetekohaselt arvesse COVID-19 pandeemiast põhjustatud praegust olukorda. EL kutsub jätkuvalt kõiki riike üles tõkestama inimkaubandust, kaitsma ohvreid, säilitama sootundlikku ja laste huve arvesse võtva lähenemisviisi ja tagama toimepanijate suhtes tulemusliku süüdistuse esitamise.
23. **Terrorism** ja organiseeritud kuritegevus kujutavad endast väga tõsist ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule. EL kutsub kõiki riike üles tagama, et terrorikuritegudele ja organiseeritud kuritegevusele reageeritakse täielikus kooskõlas rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvaheliste inimõigustealaste õigusaktidega, humanitaarõiguse ja rahvusvahelise pagulasõigusega. Terrorismivastane võitlus nõuab ohvrite tähelepanukeskmesse seadmist ning ohvrite õiguste kaitsmise ja edendamise tagamist.
24. Pärast 10 aasta möödumist ÜRO **äritegevuse ja inimõiguste** juhtpõhimõtete vastuvõtmist tugevdab EL oma osalemist ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel ja koostööd partnerriikidega, et aktiivselt edendada ja toetada nende põhimõtete ülemaailmset rakendamist, sealhulgas toetades riiklike tegevuskavade vastuvõtmist ja töötades välja tervikliku ELi raamistiku. Sellega seoses pakub EL asjakohast toetust ÜRO äritegevuse ja inimõiguste töörühmale jõupingutustes töötada välja uuendatud tegevuskava järgmiseks ettevõtluse ja inimõiguste aastakümneks. EL osaleb aktiivselt ka ÜRO aruteludes, mis käsitlevad õiguslikult siduvat õigusakti äritegevuse ja inimõiguste kohta, eesmärgiga edendada vahendit, millega saab tõhusalt tõhustada äritegevusega seotud inimõiguste rikkumiste ohvrite kaitset ning luua kogu maailmas võrdsemad konkurentsitingimused.